

“Olen merellä niin paljon kuin pystyn”

Sukelluskalastaja Matti Pyykölle vedenalainen maailma on kuin huumetta.

NIINA LEINO • KUVAT: JUKKA RAPO

Ollaan Suomen eteläisimmässä kolkassa Hangossa, mutta julma pohjoistuuli vihmooräntää ja jääsohjo kahisee rantakiviin. Tummanharmaan Suomenlahden äalloista nousee ensin snorkkeli, sitten sukelluspuvulla suojautunut atleetti – **Matti Pyykö** (29) harpuunoinen on palaamassa kalastusreissultaan. Kolmekiloinen taimen on loppusyksyn suurin saalis kotivesiltä.

Useimmat sukelluskalastajat eivät viihdy hyisessä meressä, mutta Matti on hard core -harrastaja, puoliammattilainen, joka venyttää kalastuskautta molemmista päistä. Kolmeasteinen merivesi voi sitä paitsi olla hetken ihan siedettävää, kun on pukeutunut seitsemän millia paksun sukelluspuvun päälle kotona lämpimässä suihkussa ja matkustanut

rantaan lämpimällä autolla sadevaatteet päällä.

Matti on antanut kalastukselle elämästään niin paljon kuin mahdollista. Hän osti asunnon Hangosta vain päästäkseen kalastamaan enemmän, joskin hän asuu edelleen osan vuodesta Helsingissä, jossa ovat valokuvaajan työt. Loppuajan hän viettää Pariisissa tyttöystävänsä luona ja matkustaa ympäri maailmaa hyvien kalavesien perässä.

“Kotona ollessani olen merellä niin paljon kuin pystyn, vähintään

2–3 kertaa viikossa. Tämä on minulle elämänpituinen projekti, jota aion jatkaa niin pitkälle kuin mahdollista. Maailman parhaat sukelluskalastajat ovat päälle nelikymppisiä, joten minulla on vielä aikaa”, hän suunnittelee.

Matin palkintokaapissa on monenlaista mitalia sukelluskalastuksesta, mutta motivaatio lajiin ei nouse kilpailunestyksestä. Sen jälkeen kun Matti ensimmäisen kerran pääsi kurkistamaan vedenalaiseen maailmaan, hän on halunnut sinne yhä uudelleen.

“Tuntuu uskomattomalta, että kun on ensin elänyt täällä maapallon pinnalla, voikin yhtäkkiä olla ihan eri todellisuudessa, jossa kaikki on toisin. Se on kuin huumetta mutta täysin laillista”, hän vertaa.

Uteliaat kalat uivat kohti

Sukelluskalastus on fyysisesti rankka laji, sillä siinä ei käytetä happilaitteita vaan sukellaan pelkän maskin ja snorkkelin avulla. Matti osallistui vastikään sukelluskalastuksen MM-kilpailuihin Brasiliassa, jossa 60 maailman parasta kalastajaa tavoitteli suurta saalista kahtena peräkkäisenä päivänä. Kahden viisituntisen kilpailun aikana oli sukeltava monta kertaa kymmenien metrien syvyyteen.

“Fysiikka ei silti ratkaise kaikkea. Tärkeintä on kalan haistaminen, taju siitä, missä kala ui. Pohjasta pitää etsiä merivirtoja, joiden mukana kalat kulkevat. Sukelluksia on käytössä rajallinen määrä, joten pohjaa pitää osata lukea, jotta tietää, mihin suuntaan sukeltaa”, Matti selittää.

Sopivimmat sukellukset ovat noin puolentoista minuutin pituisia. Alas on

mentävä rauhallisesti, happea säästäen. Alhaalla sukeltaja liikkuu hyvin rauhallisesti, jotta uteliaat kalat uivat paikalle ihmettelemään. Saatuaan sopivan kalan tähtäimeensä kalastaja ampuu sitä harpuunalla. Pohjassa ei voi olla kovin pitkään, sillä happea on riitettävä myös matkaan takaisin pinnalle.

Maailman parhaat sukelluskalastajat tulevat Espanjan Mallorcalt, jossa kalaa on vasta 25 metrin syvyydessä. Brasiliassa Matti sijoittui ensimmäisenä päivänä 13. sijalle, mutta putosi toisena päivänä 23:nneksi – sitäkin voidaan pitää hyvänä saavutuksena mataliin vesiin tottuneelta. “Itse olen tyytyväinen jo siitä, että pystyin helposti kalastamaan 30 metrin syvyydessä”, Matti sanoo.

Harjoituskaudellaan Matti kertoo sukeltaneensa Hangossa seitsemän tunnin pätkiä ilman evästaukoja, jotta harjoitusolosuhteet olisivat rankemmat kuin kilpailuolosuhteet. Tavallaan Suomikin on sukelluskalastajalle haastava harjoittelupaikka, sillä näkyvyys on useimmiten huono ja vesi kylmää.

“Sukelluskalastajan tärkein ominaisuus kuitenkin on, että hän ottaa rauhallisesti, sillä muuten happea ja energiaa kuluu liikaa. Viime aikoina olen panostanut erityisesti chilimmän asenteen opetteluun.”

Matin tähänastisen uran tähtihetki oli 17,5-kiloisen kuningasmakrillin taltuttaminen Brasiliassa. “On hieno hetki, kun saa elämänsä suurimman kalan. Taistelin parikymmentä minuuttia ennen kuin sain makrillin taltutettua, ja kahdesti se vei minua minuutin pätkän veden alla ilman että pystyin tekemään mitään muuta kuin roikkumaan mukana.”

Suomessa hauet, kampelat ja ahvenet ovat sukelluskalastajan tyypillisiä saaliita. Jos Matti ei valmista saalistaan itse, hän lahjoittaa sen ystävilleen tai myy sen Hangon torilla. ●

“Sukelluskalastus on yksinäinen harrastus, ja minusta on tämän harrastuksen myötä tullut entistä erakompi”, Matti Pyykö myöntää.